

Klasa:022-03/15-06/01
Urbroj: 50436-02/02-15-02
U Zagrebu, 19. ožujka 2015.

Zapisnik s III. sastanka Stručnog savjeta Ureda za suzbijanje zlouporabe droga

III. sastanak Stručnog savjeta Ureda za suzbijanje zlouporabe droga (u daljnjem tekstu Ured) održan je **24. veljače 2015. u 11.00 sati** u prostorijama Ureda, Zagreb, Preobraženska 4/II.

NAZOČNI ČLANOVI STRUČNOG SAVJETA:

1. prof.dr.sc. Slavko Sakoman, predsjednik
2. dr.sc. Iva Pejnović Franelić, član
3. Marijan Vuzem, član
4. Đurđica Petran, član
5. Radovan Tatalović, član
6. Siniša Zovko, član
7. prof.dr.sc. Zoran Zoričić, član
8. Dražen Rastović, član

ODSUTNI ČLANOVI STRUČNOG SAVJETA:

1. Mirta Kuharić, član
2. Tomislav Mišetić, član
3. Darko Tot, član - ispričan

NAZOČNI PREDSTAVNICI UREDA :

1. Željko Petković, ravnatelj Ureda
2. Sanja Mikulić, zamjenica ravnatelja Ureda
3. dr.sc. Jadranka Ivandić Zimić, savjetnica u Vladi i Vladinom uredu
4. Josipa Lovorka Andreić, voditeljica Odjela

Za sastanak je predložen sljedeći **dnevni red**:

1. Izvješće o radu Ureda za suzbijanje zlouporabe droga za 2014. godinu i prioritete za 2015. godinu.
2. Nacrt Nacionalnog Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za razdoblje od 2015. do 2017. godine.
3. Nacrt Smjernica za programe smanjenja šteta povezanih sa zluporabom droga
4. Razno

Ad.1. Ravnatelj Ureda je prezentirao Izvješće o radu Ureda za suzbijanje zlouporabe droga za 2014. godinu te prioritete za 2015. godinu. Tijekom 2014. Ured je sukladno svojem djelokrugu rada i mjerama za koje je zadužen sukladno Nacionalnoj strategiji i Akcijskom planu, provodio brojne aktivnosti na području prevencije, tretmana, resocijalizacije, edukacije, istraživanja, koordinacije te međunarodne suradnje od kojih se posebno ističu izrada i donošenja različitih stručnih i strateških dokumenata na ovom području kao što su: Smjernice za psihosocijalni tretman ovisnosti o drogama u zdravstvenom, socijalnom i zatvorskom sustavu u Republici Hrvatskoj, izrada Smjernica za programe smanjenja štete povezanih sa zlouporabom droga, Izvješća o provedbi Nacionalne strategije i akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2013. godinu koje je dostavljeno Vladi RH, Hrvatskom saboru te Europskom centru za praćenje i kontrolu droga (EMCDDA), kao i Nacrta Nacionalnog Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za razdoblje od 2015. do 2017. godinu. Provedene su brojne edukacije koje je Ured organizirao samostalno ili u suradnji s drugim nadležnim državnim tijelima, znanstvenim i stručnim institucijama, županijskim povjerenstvima i nevladinim organizacijama, od kojih se posebno ističe provedba MOVE edukacije - edukacija za preventivni program savjetodavnog rada s mladima rizičnog ponašanja (Kratka motivacijska intervencija) te provedbe Edukacije za djelatnike u terapijskim zajednicama koja se kao oblik stručnog usavršavanja provodi u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom. Posebno velik broj edukacija organiziran je u suradnji Ureda sa TAIEX Jedinicom za tehničku pomoć Europske komisije kao što su:

- (Zagreb, 19. - 20. svibnja) TAIEX Radionica o psihosocijalnom tretmanu i psihosocijalnim intervencijama – Kako smjernice mogu pomoći?
- (Zagreb, 30. lipnja – 4. srpnja) TAIEX Stručna misija za procjenu Sustava ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u Republici Hrvatskoj.
- (Zagreb, 17. - 18. studenog) TAIEX Radionica na temu kliničkih manifestacija i liječenja pacijenata koji su intoksicirani novim psihoaktivnim tvarima

Proveden je veliki broj istraživanja temeljem kojeg je kontinuirano unapređivan sustav za suzbijanje zlouporabe droga kao što su: „Ocjena učinkovitosti javnih rashoda u području suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj“ koje je provedeno u suradnji s Ekonomskim institutom, Istraživanja kvalitete života studenata u Republici Hrvatskoj koje je provedeno u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom, a tijekom 2014. u suradnji sa Školom Narodnog zdravlja A. Štampar Istraživanje seroprevalencije HIV-a i hepatitisa C kod intravenskih ovisnika u Republici Hrvatskoj. S ciljem unaprjeđenja provedbe Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama proveden je Znanstveno istraživački projekt Evaluacije Projekta resocijalizacije. Također s ciljem senzibilizacije javnosti za ovaj Projekt snimljen je i dokumentarni film *Put u novi život*. Ured je uz kosponsorstvo UN odjela za droge i kriminal (UNODC_a) te Pompidou grupe Vijeća Europe u okviru 58. zasjedanja UN-ove Komisije za opojne droge organizirao *Side event* na temu: Socijalna reintegracija kao ključ uspješnog oporavka s naglaskom na žene ovisnice. U pogledu intenziviranja i unaprjeđenja suradnje s organizacijama civilnog društva Ured je u 2014. proveo prvi put objedinjeni Natječaj za udruge i zdravstvene organizacije koje djeluju u području prevencije ovisnosti i suzbijanja zlouporabe droga, a u kojem su sredstva objedinili Ured, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo socijalne politike i mladih. Natječaj se proveo po decentraliziranom modelu u suradnji s **Regionalnim zakladama za razvoj civilnog društva**. Ukupna planirana vrijednost Natječaja bila je **13.000.000,00 kuna**, od čega bi se za projekte udruga dodijelilo **6.000.000,00 kuna**, a za projekte zdravstvenih organizacija koji se provode u suradnji udruga **7.000.000,00 kuna**. Isplaćeno je ukupno **12.326.344,00 kn** i to: Temeljem *Odluke o raspodjeli financijskih sredstava za projekte udruga u okviru raspoloživih sredstava Državnoga proračuna za 2014.*, donesene u srpnju 2014., dodijeljeno je ukupno **12.326.344,00 kn** na način da se sredstva dodijeljena na teret prihoda od igara na sreću za 2014. godinu u razdjelu Ministarstva socijalne politike i mladih,

Ministarstva zdravlja i Ureda za suzbijanje zlouporabe droga, za sveukupno 66 projekata kako slijedi:

- za projekte udruga u području prevencije ovisnosti što je uključivalo projekte inovativne projekte univerzalne, selektivne i indicirane prevencije ovisnosti te projekte prevencije ovisnosti sukladno EDDRA kriterijima (EDDRA baza znanstveno utemeljenih projekata prevencije ovisnosti EMCDDA) **3.927.000, 00 kuna, i to za _31 projekt**
- za projekte rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika utrošeno je ukupno **1.398.000,00 kuna i to za 17 projekata udruga**. Ukupno isplaćena sredstva za projekte udruga bila su **5.325.000.00 kuna**
- za projekte zdravstvenih organizacija koji se provode u suradnji s udrugama isplaćeno je **7.000.000,00 kuna za 18 projekata zdravstvenih organizacija**

Jedan od ciljeva Natječaja bio je i identificiranje kvalitetnih, evaluiranih i učinkovitih programa prevencije i resocijalizacije, te detektiranje i predlaganje primjera dobre prakse iz Republike Hrvatske u Portal najboljih praksi EMCDDA-a, projekata koji ispunjavaju osnovne stupnjeve kvalitete baze projekata za prikupljanje informacija o najboljim praksama EU (eng. „The Exchange on drug demand reduction action - EDDRA”) te je temeljem navedene Odluke Ured isplatio 997.412,00 za 9 najkvalitetnijih projekata prevencije ovisnosti sukladno EDDRA kriterijima te 397.067,00 kuna za 4 projekta resocijalizacije. Ured je u suradnji s Edukacijsko - rehabilitacijskim fakultetom s ciljem praćenja provedbe programa koji su financirani od strane Ureda, proveo **projekt „Unaprjeđenje kvalitete provedbe programa u području suzbijanja zlouporabe droga“**

Osim navedenog, Ured je proveo brojne aktivnosti međunarodne suradnje te aktivno sudjelovao na različitim stručnim seminarima, radionicama i konferencijama koje su organizirale međunarodne organizacije i tijela, a nastavljen je intenzivan rad na jačanju Nacionalne informacijske jedinice za droge koja djeluje pri Uredu u suradnji sa svim partnerima uključenim u Nacionalni informacijski sustav za droge.

Prioritetne aktivnosti Ureda za 2015. odnose se na provedbu svih aktivnosti na području prevencije, tretmana, resocijalizacije, edukacije, istraživanja, koordinacije te međunarodne suradnje, a osobito na provedbi edukacija, istraživanja te izgradnje standarda, jačanje kvalitete i praćenja programa na području suzbijanja zlouporabe droga. Nazočni su obaviješteni da Ured nije ove godine dobio sredstva od igara na sreću za borbu protiv ovisnosti te da prvi put nakon 11 godina neće raspisivati natječaj za dodjelu sredstava udrugama koje provode programe/projekte prevencije ovisnosti, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika. Shodno tome buduća suradnja s udrugama nastojat će se održavati putem edukacija i pružanja stručne pomoći udrugama pri unaprjeđenju kvalitete programa i projekata, kao i pri uključivanju udruga u izradu strateških smjernica i dokumenata na ovom području, ali i pri poticanju udruga na aktivnu participaciju u svim događanjima koja se održavaju u nadležnosti Ureda.

Ad.2. U vezi točke 2. Sanja Mikulić, zamjenica ravnateljica Ureda predstavila je **Nacrt Nacionalnog Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za razdoblje 2015.-2017. godine**¹

Na temelju Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droge za 2012.-2017. godinu, Ured je u suradnji s Stručnom radnom skupinom za izradu Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga u kojoj su sudjelovali predstavnicima mjerodavnih ministarstava i državnih tijela, županija, nevladinih organizacija te znanstvenih institucija, izradio Nacrt Nacionalnog Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2015.-2017. godinu. Navedeni dokument na prijedlog Ureda za

¹ Nacrt Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za razdoblje 2015.-2017. nalazi se u prilogu radnog materijala

suzbijanje zlouporabe droga i uz prethodno mišljenje Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga, donosi Vlada Republike Hrvatske.

Predmetni dokument konkretizira ciljeve i mjere iz Nacionalne strategije, a izrađen je na temelju mjera i aktivnosti predloženih od strane resornih tijela državne uprave sukladno njihovom djelokrugu rada na području suzbijanja zlouporabe droga i zaduženjima koja za svako pojedino tijelo državne uprave proizlaze iz Nacionalne strategije. Istim se konkretiziraju mjere i aktivnosti koje je potrebno provesti na temelju Nacionalne strategije, te se detaljnije opisuju pojedini ciljevi i načini ostvarivanja postavljenih ciljeva, rokovi izvršenja, kao i konkretne zadaće pojedinih izvršitelja za odabrano proračunsko razdoblje s procjenom potrebnih financijskih sredstava za provedbu određenih mjera. Osnovni ciljevi mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana vezani su za dva glavna cilja Nacionalne strategije i to: smanjenje potražnje droga i smanjenje ponude droga, a posebni ciljevi Akcijskog plana definirani su sukladno područjima iz Akcijskog plana i predviđenim mjerama i aktivnostima.

Navedeni Nacrt Akcijskog plana usuglašen je sa članovima Stručne radne skupine na radionici koja se održala u Mariji Bistrici u prosincu 2014.

Novina ovog Akcijskog plana u odnosu na prethodni je uvođenje novog načina praćenja pokazatelja rezultata i ishoda provedbe Akcijskog plana. Nacionalnim akcijskim planom suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2014. godine je za svaku mjeru u okviru pojedinog cilja bio utvrđen niz pokazatelja za praćenje provedbe aktivnosti za ostvarivanje ciljeva (ukupno 200 pokazatelja). Utvrđeni pokazatelji u ovom obliku nisu pogodni za praćenje učinkovitosti javnih rashoda u području suzbijanja zlouporabe droga, te za uspostavu sustava za ocjenu ostvarenih rezultata usmjerenom prema mjerljivim postignutim rezultatima u području suzbijanja zlouporabe droga i ovisnosti o drogama. Stoga je za mjerenje uspješnosti ostvarivanja ciljeva u području suzbijanja zlouporabe droga i ovisnosti o drogama u Republici Hrvatskoj, u okviru istraživanja „*Ocjena učinkovitosti javnih rashoda u području suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj*“ koje je 2013. proveo Ured za suzbijanje zlouporabe droga u suradnji s Ekonomskim institutom, Zagreb definiran novi skup pokazatelja kojima se mogu kvantificirati postignuti rezultati i ishodi, te koje je moguće pratiti na godišnjoj razini. Konačna lista pokazatelja se sastoji od ukupno 26 pokazatelja rezultata, od čega: 5 pokazatelja rezultata za aktivnost prevencije, 7 pokazatelja rezultata za aktivnost tretmana, 6 pokazatelja rezultata za aktivnost socijalne reintegracije, 4 pokazatelja rezultata za aktivnost smanjenja štete nastale uporabom droga, 4 pokazatelja rezultata za aktivnost kazneno-represivnog sustava, te 5 pokazatelja ishoda: 3 pokazatelja ishoda ostvarivanja cilja smanjenja potražnje droga i 2 pokazatelja ishoda ostvarivanja cilja smanjenja ponude i prevencija ilegalne proizvodnje droga. Za pokazatelje koje nositelji mjera nisu bili u mogućnosti odrediti u kvantitativnom obliku, ciljane vrijednosti određene se u smjeru smanjenje/povećanje. Pokazatelji rezultat i ishoda s ciljanim vrijednostima pokazatelja za naredno trogodišnje razdoblje prikazani su u Dodatku 2. Nacrta Akcijskog plana. Nacrt Akcijskog plana dostavljen je na službena mišljenja resornim ministarstvima i dostavu procjene potrebnih financijskih sredstava za provedbu mjera predviđenih Akcijskim planom. Nacrt Akcijskog plana u razdoblju od 19. prosinca 2014. – 19. siječnja 2015, sukladno *Smjernicama za primjenu Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupku donošenja zakona, drugih propisa i akata*, prošao je postupak javne rasprave koja je održana na internetskim stranicama Ureda, u tijeku kojeg je pristiglo jedno mišljenje (Zajednica Pape Ivana XXIII) koje je i prihvaćeno.

U okviru rasprave, prof. dr.sc. Sakoman naglasio je kako su svi navedeni dokumenti preopširni te da bi isti trebali biti što kraći i omogućavati praćenje provedbe aktivnosti na godišnjoj razini. Od strane predstavnika Ureda pojašnjeno je da se na temelju Akcijskog plana donose Godišnji provedbeni programi Akcijskog plana koji omogućuju praćenje provedbe aktivnosti na godišnjoj

razini, a očekuje se da će temeljem novog sustava pokazatelj isti omogućavati i praćenje učinka provedenih aktivnosti. Članovi Stručnog savjeta su istaknuli i problem preklapanja aktivnosti u pojedinim strateškim dokumentima koja donose različita državna tijela te da je time otežano praćenje pojedinih aktivnosti ukoliko se ne analiziraju i drugi strateški dokumenti koji pokrivaju primjerice područje prevencije ovisnosti te je na neki način potrebno objediniti ta Izvješća. Također je naglašena i važnost postojanja ovakvih strateških dokumenata koji pobliže definiraju ovlasti i odgovornosti određenih državnih tijela i omogućuju učinkovitiju provedbu pojedinih aktivnosti.

Članovi Stručnog savjeta su podržali navedeni Nacrt Akcijskog plana, ali je u pogledu izrade Izvješća o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana za 2014. godine donesen **zaključak** kako slijedi:

1. Stručni savjet treba pružiti snažniju podršku Uredu pri realizaciji ciljeva iz Nacionalne strategije i Akcijskog plana te dati preporuke za unapređenje sustava za suzbijanje zlouporabe droga. Stoga će članovi Stručnog savjeta, a nakon što Ured prikupi podatke i izradi nacrt Izvješća o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2014. godinu, izvršiti sustavnu analizu istog te dati ključne preporuke/ zaključke vezane za pojedina područja u Izvješću koje će usvojiti Vlada Republike Hrvatske i Hrvatski sabor.

Ad.3. U vezi s točkom 3. nazočni su od strane Josipe Lovorke Andreić, upoznati s **Nacrtom Smjernica za programe smanjenja šteta povezanih sa zlouporabom droga.**

Ured za suzbijanje zlouporabe droga kao stručno i koordinativno tijelo Vlade Republike Hrvatske, potiče provedbu aktivnosti i mjera smanjenja šteta kao dio svojih redovitih aktivnosti sukladno Nacionalnoj strategiji i Akcijskom planu suzbijanja zlouporabe droga, a u suradnji s mjerodavnim ministarstvima, te kroz suradnju s nevladinim organizacijama, Hrvatskim Crvenim križem te zdravstvenim organizacijama i zatvorskim ustanovama.

U organizaciji TAIEX jedinice Europske komisije i uz podršku Ureda za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH, u Zagrebu je u razdoblju od 11. do 12. rujna 2013. organiziran seminar o izradi Smjernica o programima smanjenja šteta. Seminar je organiziran sa svrhom unaprjeđenja znanja, razmjene iskustava provoditelja programa smanjenja šteta te utvrđivanja potreba i stvaranja temelja za izradu sveobuhvatnih smjernica o programima smanjenja šteta. U okviru radionice predstavljene su postojeće EU smjernice te programi dobre prakse u području smanjenja šteta u nekim članicama Europske unije kao i postojeći sustav provedbe programa u Republici Hrvatskoj. Jedan od zaključaka spomenute TAIEX radionice odnosi se na potrebu izrade strateškog dokumenta o programima smanjenja šteta (smjernica ili akcijskog plana). Navedena aktivnost bila je predviđena Provedbenim programom Nacionalnog akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2014., slijedom čega je u ožujku 2014. ravnatelj Ureda donio *Odluku o osnivanju i imenovanju Stručne radne skupine za izradu Smjernica/strateškog dokumenta u području Smanjenja šteta u Republici Hrvatskoj*. Budući da se djelovanje u području smanjenja šteta prvenstveno provodi od strane organizacija civilnog društva ovim smjernicama žele se definirati pojmovi koji podrazumijevaju sve oblike i aktivnosti u području smanjenja šteta, dati preporuke za razvitak inovativnih programa u području smanjenja šteta, pružiti okvir za djelovanje u različitim okruženjima i područjima smanjenja šteta te promicati dostupnost spomenutih programa na svim područjima Republike Hrvatske.

Opći cilj izrade Smjernica je utvrditi što se provodi, opisati dosadašnju praksu, pružiti preporuke za optimalnu provedbu programa uz osiguranje dostupnosti intervencija na svim područjima Republike Hrvatske te prikazati dobru praksu i inovativne programe. Svrha ovog dokumenta jest osigurati provedbu kvalitetnih programa, razvoj i kontrolu kvalitete, održivost, teritorijalnu zastupljenost sukladno procjeni rizika i potreba te jačati međusektorsku suradnju s ciljem očuvanja javnog zdravlja.

Navedeni Nacrt Smjernica usuglašen je sa članovima Stručne radne skupine, te je isti dostavljen i na službena mišljenja Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu pravosuđa, Ministarstvu socijalne politike i Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo. Nacrt Smjernica u razdoblju od 19. prosinca 2014. – 19. siječnja 2015., sukladno *Smjericama za primjenu Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupku donošenja zakona, drugih propisa i akata*, prošao je postupak javne rasprave koja je održana na internetskim stranicama Ureda, u tijeku kojeg je pristiglo jedno mišljenje (Udruga Hepatos Rijeka) koje je i prihvaćeno.

U okviru rasprave, prof.dr.sc. Sakoman naveo je kako Smjericama treba naglasiti važnost outreach programe te da su programi smanjenja štete važna nadopuna programima rehabilitacije i tretmana. Istaknuo je da su Smjernice preopširne, ali ostali članovi Stručnog savjeta su se usuglasili da se radi o kvalitetnom i sveobuhvatnom dokumentu.

Ad 4. Pod točkom Razno nazočnima su od strane dr.sc. Jadranke Ivandić Zimić date informacije o rezultatima *Istraživačkog projekta Evaluacije Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama*

S ciljem definiranja pozitivnih i negativnih strana Projekta resocijalizacije kao i njegove modifikacije i unapređenja, Ured za suzbijanje zlouporabe droga je uz stručnu podršku Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta proveo **Znanstveno istraživački projekt Evaluacije Projekta resocijalizacije**. Metode evaluacije bile su: fokus grupe (7 fokus grupa - provoditelji projekta na nacionalnoj razini, lokalnoj razini i korisnici), studije slučaja (2 studije slučaja – Splitsko dalmatinska i Šibensko kninska županija) te On line upitnik. Odgovori dobiveni pomoću održanih fokus grupa analizirani su i grupirani u 6 kategorija; doživljaj projekta, aktivnosti projekta, teškoće i prepreke u provedbi, dobici od projekta, prijedlozi za unaprjeđenje, utjecaj projekta na socijalno uključivanje dok je analiza upitnika doprinijela testiranju rezultata dobivenim iz fokus grupa. Analiza je pokazala da je i u odnosu na provoditelje projekta i u odnosu na korisnike koji su u njega uključeni, Projekt postigao niz pozitivnih rezultata, ali usporedno i s time ukazala i na probleme, nedostatke i prepreke koje se javljaju prilikom njegove provedbe. Analiza Izvješća od 2007. do 2014. pokazuje da je Projekt postigao niz značajnih rezultata. Od 19. travnja 2007. godine kada je usvojen Projekt resocijalizacije do 31. prosinca, 2014. godine Hrvatski zavod za zapošljavanje ukupno je proveo profesionalno usmjeravanje i procjenu radne sposobnosti za **653 ovisnika**, od toga **228 liječenih ovisnika** je bilo uključeno u obrazovne programe, a **446 liječenih ovisnika** je ostvarilo zaposlenje u javnom radu i koristilo poticaje za zapošljavanje ili su ostvarili zaposlenje samostalno. Također, ukupno je **568 ovisnika** koristilo školovanje na teret Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, dok je preko **6000** ovisnika dobilo pomoć od strane organizacija civilnog društva.

Omjer muškaraca i žena uključenih u Projekt tijekom 2011., 2012. i 2013. godine je prosječno **3,5:1 (izuzev zatvorskog sustava gdje je omjer muškaraca ovisnika značajno veći budući da mali broj žena ovisnica boravi u zatvorima)** te je isti veći nego omjer muškaraca i žena koji su liječeni u sustavu zdravstva.

Ukupno je od strane svih nadležnih ministarstava i državnih tijela i nevladinih organizacija u Projekt resocijalizacije tijekom 2014. godine bilo uključeno **oko 1686 ovisnika** od kojih je **1431 muškaraca i 245 žena** što je u odnosu na 2013. kada je bilo uključeno oko **1804 ovisnika** smanjenje za **6,54%**, ali je u odnosu na 2012. kada je bilo uključeno oko 1020 ovisnika (od toga 186 žena) povećanje od gotovo 40 %. U odnosu na 2011. kada je u Projekt resocijalizacije bilo uključeno **oko 754 liječena ovisnika od toga 575 muškaraca i 179 žena** povećanje broja osoba uključenih u Projekt u 2014. je **56 %**.

Rezultati evaluacije Projekta pokazuju da su najveći **doprinosi** projekta kako iz perspektive provoditelja tako i korisnika sljedeći:

- Projekt je uspio uspostaviti model, okvir i strukturu za specijalizirani pristup osjetljivim skupinama
- Omogućio pomoć ovisnicima za nastavak normalnog života i povratak u društvo
- Osnazio i objedinio mjere koje institucije nisu bile sposobne samostalno povezati i koordinirati
- Pridonio većem osvještavanju stručnjaka i smanjenju stigmatizacije ovisnika u društvu
- Pridonio većoj motivaciji liječenih ovisnika za uključivanje u školovanje i zapošljavanje kao dva najznačajnija oblika društvene reintegracije

Nasuprot tome najveći nedostaci Projekta su:

- Nedovoljna informiranost o Projektu kako kod korisnika tako i kod provoditelja
- Nedovoljna dostupnost projekta u pojedinim lokalnim sredinama
- Socijalno isključivanje i stigmatizacija i nepovjerenje kod poslodavaca
- Manjak samopouzdanje ovisnika i motivacija za uključivanje u Projekt

Prema ocjeni žena ovisnica najveći nedostaci Projekta su: Nedovoljna informiranost o Projektu, Manjak samopouzdanja i nedovoljna samostalnost za traženje posla iz pozicije žene bivše ovisnice, nedostatak grupa za podršku nakon izlaska iz terapijske zajednice i nedostatak ponude zapošljavanja u zanimanjima prilagođenim psiho-fizičkim sposobnostima žena ovisnica.

Iz evaluacije se može zaključiti da je opći doživljaj Projekta od strane svih sudionika (provoditelja i korisnika) pozitivan. Smatraju da je dobro zamišljen, a pokazao se vrlo poticajan za ovisnike pruživši im mogućnost da se uključe u konkretne aktivnosti koje do sada nisu postojale i samim tim mogućnost za uspješnu socijalnu integraciju u društvo i potpuni oporavak od ovisnosti. Najveću prepreku uspješnijem socijalnom uključivanju i provoditelji i korisnici vide u negativnom stavu javnosti o problemu ovisnosti i ovisnicima te nedovoljnoj senzibilizaciji poslodavaca za zapošljavanje liječenih ovisnika.

Evaluacija je također pokazala da s obzirom na specifične potrebe žena ovisnica potrebno je planirati posebne programe za socijalnu integraciju žena ovisnica koji nužno trebaju sadržavati grupe za psiho-socijalnu podršku nakon izlaska iz ustanove, rad s obitelji, prijelazne oblike resocijalizacije kao što su stambene zajednice te ponudu zanimanja i poslova prilagođenih psihofizičkim sposobnostima žena ovisnica.

Pod ovom točkom nije bilo dodatnih prijedloga za raspravu.

Zapisnik izradila: Predsjednik Stručnog savjeta

dr.sc. Jadranka Ivandić Zimić, savjetnica

u Vladi i Vladinom uredu

Prof.dr.sc. Slavko Sakoman